

สรุปผลการประชุม
คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๗๔
วันพฤหัสบดีที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

คณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญพิจารณาบททวนบทบัญญัติของร่างรัฐธรรมนูญ
เริ่มตั้งแต่ มาตรา ๓๑๑ สรุปสาระสำคัญได้ดังนี้

การพิจารณาบททวนบทบัญญัติควบคู่กับการพิจารณำบันทึกเจตนารมณ์ซึ่งเริ่มตั้งแต่
ร่างมาตรา ๓๑๑ ต่อเนื่องไปจนสิ้นสุดที่ร่างมาตรา ๓๑๕ รวมแล้วเสร็จ ๕ ร่างมาตรานั้น

ที่ประชุมได้มีการปรับแก้ถ้อยคำในบทบัญญัติเพื่อให้มีความชัดเจน ครบคลุม สมบูรณ์ยิ่งขึ้น
ได้แก่ ในร่างมาตรา ๓๑๑ ซึ่งบัญญัติไว้ว่า

“ให้ดำเนินการรวบรวมองค์กรผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็น
ผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน โดยให้ดำเนินการดังต่อไปนี้

(๑) ให้ผู้ตรวจการแผ่นดินซึ่งดำรงตำแหน่งอยู่ในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ เป็น
ผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงดำรงตำแหน่งต่อไปจนกว่าจะ
สิ้นสุดวาระ โดยให้เริ่มนับวาระตั้งแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง

(๒) ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ใน
วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้
และให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตาม
รัฐธรรมนูญนี้ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๓) ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนส่วนที่ยังขาดอยู่เพื่อให้
ครบจำนวนตามมาตรา ๒๗๕ ซึ่งต้องดำเนินการไปพร้อมกับการสรรหาตาม (๒) และต้องดำเนินการให้แล้ว
เสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้

(๔) ให้จัดตั้งสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนโดยการรวบรวมสำนักงาน
ผู้ตรวจการแผ่นดินและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และให้บุคลากรของทั้งสองหน่วยงาน
ให้คงดำรงตำแหน่งและให้ได้รับสิทธิประโยชน์อื่นตามที่ได้รับอยู่เดิมไปพลางก่อนจนกว่าพระราชบัญญัติ
ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนจะมีผลใช้บังคับ

ผู้ซึ่งเคยดำรงตำแหน่งกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติในวันก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ จะ
เข้ารับการสรรหาเป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ มิได้

ผู้ซึ่งดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งกรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งใดในองค์กรตาม
รัฐธรรมนูญที่บัญญัติไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ จะเข้ารับการสรรหาเป็น
กรรมการหรือผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ ในองค์กรตามรัฐธรรมนูญซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบการใช้อำนาจอธิปไตย
รัฐธรรมนูญนี้ มิได้” นั้น

ที่ประชุมเห็นว่า กรณีวรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) เป็นเรื่องการวางหลักการเกี่ยวกับขั้นตอน และกระบวนการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชน ซึ่งมีที่มาจากการควมปรารถนาของผู้ตรวจการแผ่นดินและคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่บัญญัติไว้ในร่างรัฐธรรมนูญฉบับนี้ ให้ครบองค์ประกอบนั้น ควรปรับแก้ถ้อยคำให้ครอบคลุมถึงประเด็นกฎหมายที่จะมารองรับ รวมทั้ง “สัดส่วนของคณะกรรมการสรรหาฯ ที่ให้คณะรัฐมนตรีมีสิทธิเสนอจำนวนหนึ่งคน ซึ่งในห้วงเวลานั้นจะเป็นคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้าปฏิบัติหน้าที่แล้ว” ดังนั้น ควรต้องมีประเด็นดังกล่าวเขียนระบุไว้ให้ชัดเจนด้วย โดยตัดคำว่า “วันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้” ซึ่งอยู่ท้ายความของวรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) ออก และเพิ่มข้อความว่า “วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว” แทน ทั้งนี้ เพื่อให้มีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับความในบทบัญญัติของร่างมาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง (๒) และ (๓) เป็นดังนี้

“(๒) ให้กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติซึ่งอยู่ปฏิบัติหน้าที่กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติอยู่ในวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ ปฏิบัติหน้าที่เป็นผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ และให้คงปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนตามรัฐธรรมนูญนี้ซึ่งต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว”

“(๓) ให้ดำเนินการสรรหาผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนส่วนที่ยังขาดอยู่เพื่อให้ครบจำนวนตามมาตรา ๒๗๕ ซึ่งต้องดำเนินการไปพร้อมกับการสรรหาตาม (๒) และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหกสิบวันนับแต่วันที่พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยผู้ตรวจการแผ่นดินและพิทักษ์สิทธิมนุษยชนมีผลใช้บังคับ และคณะรัฐมนตรีที่ตั้งขึ้นใหม่ตามรัฐธรรมนูญนี้เข้ารับหน้าที่แล้ว”

อนึ่ง ที่ประชุมได้พิจารณาบททวนบันทึกเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ และเห็นว่า การบันทึกเจตนารมณ์ของการปฏิรูปด้านต่าง ๆ ตามที่บัญญัติไว้ในส่วนที่ ๒ นี้ ควรเป็นในลักษณะภาพรวม เนื่องจากสาระสำคัญของบทบัญญัติในส่วนนี้ เขียนขึ้นเพื่อให้การดำเนินการเกี่ยวกับการปฏิรูปประเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมนั้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับที่กำหนดไว้ในร่างรัฐธรรมนูญที่เรียกว่าฉบับปฏิรูปนี้ ซึ่งในเบื้องต้นที่ประชุมเห็นชอบให้ปรับบันทึกเจตนารมณ์ของส่วนที่ ๒ การปฏิรูปด้านต่าง ๆ เป็นดังนี้

“บทบัญญัติในส่วนนี้เป็นเนื้อหาเกี่ยวกับการปฏิรูปที่สำคัญทุกๆ ด้าน โดยมีจุดมุ่งหมายร่วมกันจะนำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำและสร้างความเป็นธรรมให้เกิดขึ้น สาระสำคัญของมาตราต่างๆ เป็นการกำหนดกรอบแนวทางและเป้าหมายที่ชัดเจนของการปฏิรูปในแต่ละด้าน ที่จะเป็นการเปลี่ยนแปลงในเชิงระบบและโครงสร้าง รวมทั้งการจัดทำกลไก มาตรการและกฎหมายที่จำเป็นเพื่อขับเคลื่อนการปฏิรูปให้เกิดผลที่เป็นรูปธรรม โดยเนื้อหาในส่วนนี้จะเสริมหนุนกับ “แผนและขั้นตอนการออกกฎหมายและการปฏิบัติเพื่อการปฏิรูป” ซึ่งสภาปฏิรูปแห่งชาติได้จัดทำและให้ความเห็นชอบ”

นางสาวดวงจิตร์ ก่อเจริญวัฒน์

วิทยาการชำนาญการพิเศษ

ผู้สรุปผลการประชุม

ว่าที่เรือตรี ยุทธนา สำเภาเงิน

ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการการยกย่องรัฐธรรมนูญ
ตามข้อบังคับ ฯ ข้อ ๘๗

ผู้ตรวจทาน

